

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2677/2019
24.12.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Марине Милановић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Никола Јасика, адвокат из ..., против тужене „Агроунија“ ДОО Инђија, чији је пуномоћник Никола Малић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 515/19 од 18.03.2019. године, у седници одржаној 24.12.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 515/19 од 18.03.2019. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Старој Пазови, Судска јединица Инђија П1 299/16 од 24.10.2018. године, првим ставом изреке, обавезана је тужена да тужиоцу исплати на име накаде материјалне штете износ од 2.621.109,00 динара са законском затезном каматом од 05.02.2018. године па до исплате, као и износ од 1.175.532,00 динара на име затезне камате и да тужиоцу надокнади трошкове парничног поступка у износу од 303.419,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности до исплате. Другим ставом изреке, на износ од 46.251,00 динара, који представља разлику између траженог износа на име главног дуга и досуђеног износа, као и захтев за досуђење законске затезне камате на досуђени износ законске затезне камате од 1.175.532,00 динара од 05.02.2018. године, одбијен је као неоснован. Трећим ставом изреке, за разлику између траженог износа од 971.599,00 динара и досуђеног износа од 303.419,00 динара на име трошкова парничног поступка, захтев тужиоца је одбијен као неоснован.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 515/19 од 18.03.2019. године, првим ставом изреке, жалба је усвојена и првостепена пресуда у усвајајућем делу преиначена тако што је тужбени захтев тужиоца ради накнаде материјалне штете у износу од 2.621.109,00 динара са затезном каматом од 05.02.2018. године до исплате,

као и износ од 1.175.532,00 динара на име затезне камате, као и ради накнаде трошкова парничног поступка у износу од 303.419,00 динара са затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, одбијен. Другим ставом изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове првостепеног парничног поступка у износу од 191.375,00 динара као и трошкови жалбеног поступка у износу од 158.530,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужена је поднела одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 – 87/18), а у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, па је нашао да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је дана 10.10.2006. године радио на машини за ... на ... у селу ... код ..., када је, док се налазио у кабини машине која је била укључена задобио тешке телесне повреде на стопалу леве ноге, нагњечење свих прстију левог стопала, прелом палца левог стопала и метатарзалних костију стопала, при чему је тужиоцу истовремено компромитована артеријска циркулација у повређеним деловима стопала. Код тужиоца је, услед задобијене повреде и поред хируршке интервенције и лечења у хипербаричној комори дошло до некрозе (изумирања ткива стопала) и ампутације прстију дела левог стопала. Тужилац је дана 10.10.2006. године, упућен на наведено радно место на коме је повређен, упутом за рад издатом од стране Омладинске задруге „...“ и потврдом тужене од 04.10.2006. године, а претходно му је решењем о отказу уговора о раду од 12.06.2006. године отказан уговор о раду из 2005. године због престанка потребе за обављање послова на које је распоређен (послови ...). Лечење тужиоца је имало дужи ток, вршене су сукцесивне операције, а лечење је завршено 2010. године, од када код тужиоца настају други здравствени проблеми везани за кичму, који се не могу директно повезати са самом повредом тужиоца (последњи извештај о лечењу кичме тужиоца из децембра 2010. године). Код тужиоца је за време лечења постојала привремена неспособност за рад и решењем НСЗ, Филијала Сремска Митровица од 28.11.2011. године извршена је оцена радне способности и утврђено умањење радне способности тужиоца, 1. степен тешкоћа и препрека у раду. Тужилац је делимично способан за обављање послова у оквиру занимања ..., односно није способан да ради осам сати за машином, неспособан је за нормирани рад за обављање послова који захтевају дуготрајно ходање, стајање и рад на ногама, а способан је лакше физичке послове. Тужилац све време од повређивања није радио, односно није могао да пронађе посао и био је пријављен код Националне службе за запошљавање. Тужилац је у периоду од 30.01.2015. године до 30.10.2015. године примао новчану социјалну помоћ у месечном износу од 5.139,00 динара. Тужена је правноснажном пресудом П1 615/10, у претходно вођеној парници обавезана да тужиоцу накнади нематеријалну штету за претрпљене физичке болове, претрпљени страх, душевне болове због умањења животне активности и наружености, која накнада је тужиоцу исплаћена дана 21.06.2013. године. Изгубљена зарада тужиоца за период од

01.06.2011. године до 31.12.2017. године износи укупно 2.667.360,00 динара (главница са обрачунатом затезном каматом од 1.175.532,00 динара).

Првостепени суд је, полазећи од утврђеног чињеничног стања, делимично усвојио тужбени захтев, налазећи да приговор застарелости потраживања није основан, јер је тужилац за настану штету сазнао даном доношења решења НСЗ од 28.10.2011. године, којим му је утврђено умањење радне способности, па имајући у виду да је тужба поднета 10.06.2014. године, трогодишњи рок застарелости из члана 376. став 1. Закона о облигационим односима није протекао.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и тужбени захтев одбио као неоснован, са образложењем да је потраживање тужиоца застарело, јер је тужилац за обим штете и лице одговорно за њен настанак сазнао 2010. године када је његово лечење завршено и здравствено стање у вези настале повреде постало коначно, од када почиње тећи рок застарелости прописан чланом 376. став 1. ЗОО, а не даном доношења решења НСЗ од 28.10.2011. године, а тужбу је поднео 10.06.2014. године.

Према члану 376. Закона о облигационим односима потраживање накнаде проузроковане штете застарева за три године од када је оштећеник дознао за штету и за лице које је штету учинило (став 1.). У сваком случају ово потраживање застарева за пет година од када је штета настала (став 2.).

Према члану 186. ЗОО обавеза накнаде штете сматра се доспелом од тренутка настанка штете, али застарелост потраживања по овом основу (члан 376. став 1.) почиње да тече од дана у коме је оштећени дознао за штету и учиниоца (субјективни рок). Почетак објективног рока, чије је трајање 5 година, рачуна се од када је штета настала. Дакле, није од значаја када је извршена штетна радња, већ се почетак рока везује за тренутак настанка штете, који је уједно и тренутак доспелости обавезе накнаде штете (члан 386. ЗОО). Овај рок тече без обзира да ли је оштећени сазнао за штету и учиниоца и његовим истеком наступа потпуна застарелост.

Одредбом члана 361. став 1. истог закона застарелост почиње тећи првог дана после дана када је поверилац имао право да захтева испуњење обавезе, ако законом за поједине случајеве није шта друго прописано.

Одредбом члана 392. став 3. ЗОО прописано је да када је прекид застаревања настао подизањем тужбе или позивањем у заштиту, или истицањем пребијања потраживања у спору, односно пријављивањем потраживања у неком другом поступку, застаревање почиње тећи изнова од дана када је спор окончан или свршен на неки други начин.

Код утврђеног да се тужилац повредио дана 10.10.2006. године (штетна радња), да све време од повређивања није радио, односно није могао да пронађе посао и био је пријављен код НСЗ, да је у претходно вођеној парници П1 615/10 остварио нематеријалну штету, али да у истој парници материјалну штету није тражио, да је окончањем лечења 2010. године сазнао за штету и лице одговорно за њен настанак, а по први пут тужбу за накнаду материјалне штете на име изгубљене зараде и то за период од 01.06.2011. године до 31.12.2017. године, поднео је тек 10.06.2014. године, то је и по оцени ревизијског суда наступила застарелост потраживања накнаде штете

коју тужилац у конкретном случају потражује у смислу члана 376. ЗОО у вези члана 186. ЗОО и члана 392. став 3. ЗОО, као је то правилно утврдио другостепени суд.

Наиме, тужилац материјалну штету трпи од штетног догађаја 10.10.2006. године која настаје сукцесивно и иста се састоји у изгубљеној заради. Али тужилац је рок за прво потраживање материјалне штете морао остварити у оквиру члана 376. ЗОО, а за свако следеће потраживање рок застарелости би се рачунао од окончања предметног спора по члану 392. став 3. ЗОО, што је пропустио да учини, па је наступила застарелост предметног потраживања.

Осим наведеног, накнада штете због смањене радне способности се досуђује на бази стварне штете због изгубљене зараде, изражене у негативној разлици у доходу који је провређени примао пре повреде и коју остварује после повређивања, а не на бази утврђеног постојања процента умањене радне способности, као последице повређивања. Следом наведеног, а имајући у виду садржину тражене правне заштите и утврђено чињенично стање, правилна је одлука другостепеног суда о почетку тока застарелости потраживања тужиоца за настану штету, те да се у конкретном случају исти не може рачунати од датума доношења решења НСЗ од 28.11.2011. године, којим је извршена оцена радне способности и утврђено умањење радне способности тужиоца услед настале повреде. Стога су ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права оцењени као неосновани.

Са изнетих разлога Врховни касациони суд је одлучио као ставу првом изреке, на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

Како трошкови одговора на ревизију не представљају потребне трошкове ради вођења парнице у смислу одредбе члана 154. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у другом ставу изреке.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић